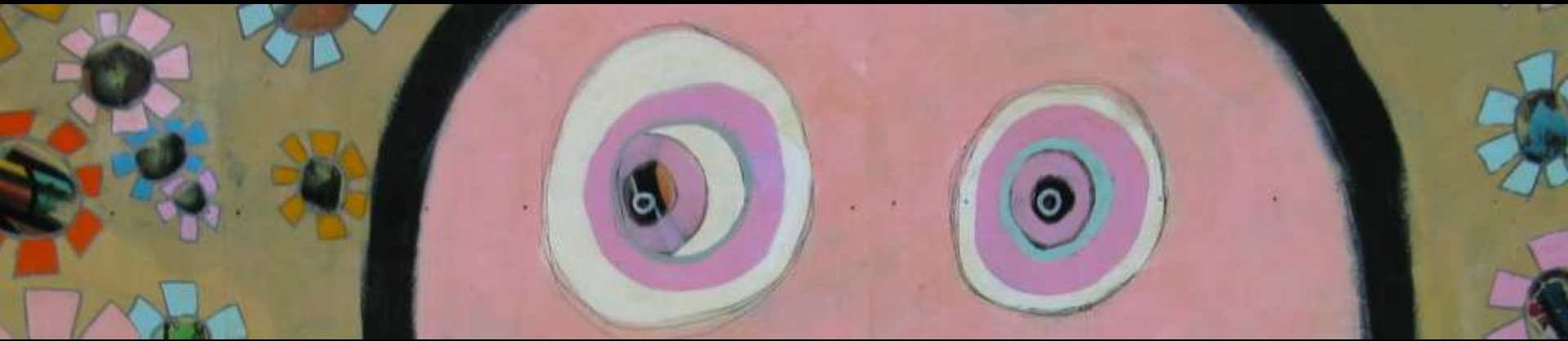

Skolgården med andra ögon Helsingborg 28 november 2018

Helle Nebelong
Landskabsarkitekt MAA, MDL, MPM
Director, Sansehaver.dk
hellenebelong@hotmail.com
sansehaver.dk * hellenebelong.com

The urban child

COPENHAGEN

Illustration: Andrzej Krause

Children in our towns and cities are being robbed of safe spaces to play

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2015/jan/06/children-towns-and-cities-robbed-spaces-play>

Årsager til at børn ikke kommer ud

- Manglende tilgængelighed til natur
- TV, computere, smart phones
- Trafik
- Skolearbejde (läxor)
- Krav og forventninger
- Forældres frygt for ”Stranger-danger”

Foto: Helle Nebelong

Jo mere urbaniserede, vi bliver, og jo mere tid, vi tilbringer foran TV-, computerskærme og smartphones, des vigtigere er det med god adgang til naturlige, grønne områder.

Det er essentielt for vores sundhed, og det gælder både for voksne og børn.

Børnene siger selv, at det er vigtigt...

Grønt er godt for øjnene...

”Endelig knagede det ene Æg efter det andet: "pip! pip!" sagde det, alle Æggeblommerne vare blevne levende og stak Hovedet ud.

"Rap! rap!" sagde hun, og saa rappede de sig alt hvad de kunde, og saae til alle Sider under de grønne Blade, og Moderen lod dem see saa meget de vilde, for det Grønne er godt for Øinene. ”

Den grimme ælling
af H. C. Andersen
(1805-1875)

Attention Restoration Theory (ART) by Rachel and Stephen Kaplan

Directed attention - den målrettede, som kræver megen energi af os, og som vi bruger mange timer på dagligt, når vi tvinger os selv til målrettet at frasortere unødigt støj, der forstyrrer vores koncentration om fx et specialiseret job. Den målrettede opmærksomhed har begrænset kapacitet, og i flg. teorien kollapser vi mentalt, hvis vi hele tiden forsøger at overskride den i vor iver efter at løse flere og flere mere og mere komplekse problemer. Når vi bryder sammen mentalt, har vi i flg. Kaplan's teori brug for at samle nye kræfter. Dem kan vi hente gennem oplevelser i fredelige, grønne omgivelser.

Involuntary attention - den umiddelbare, spontane opmærksomhed som opstår, når vi fx påvirkes af lyde, dufte og temperaturforskelle. Det er den, vi hyppigst gør brug af, når vi opholder os i naturen. Den kræver ingen større mental anstrengelse, men virker tværtimod rekreative (genskabende).

Børnehuset Skovstjernen i Hørsholm. Design & foto: Helle Nebelong

”Man kan lege **ALT**
MULIGT, når der ikke
er noget. Når der bare er
natur!”

Naturlegepladsen i Valbyparken
Design & foto: Helle Nebelong

KFC – playgrounds = FAST PLAY

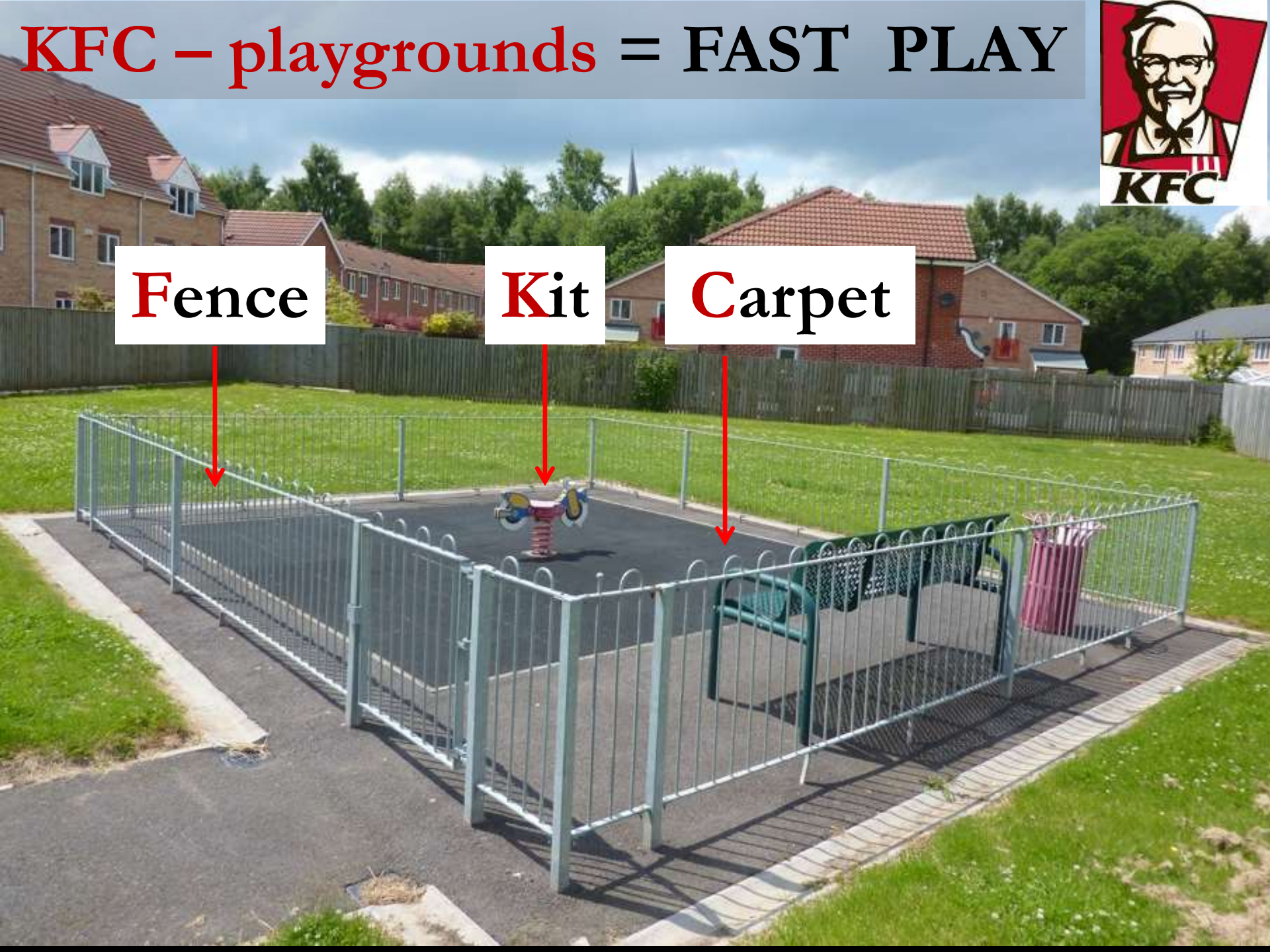
Fence

Kit

Carpet

Carpet

Kit

Fence

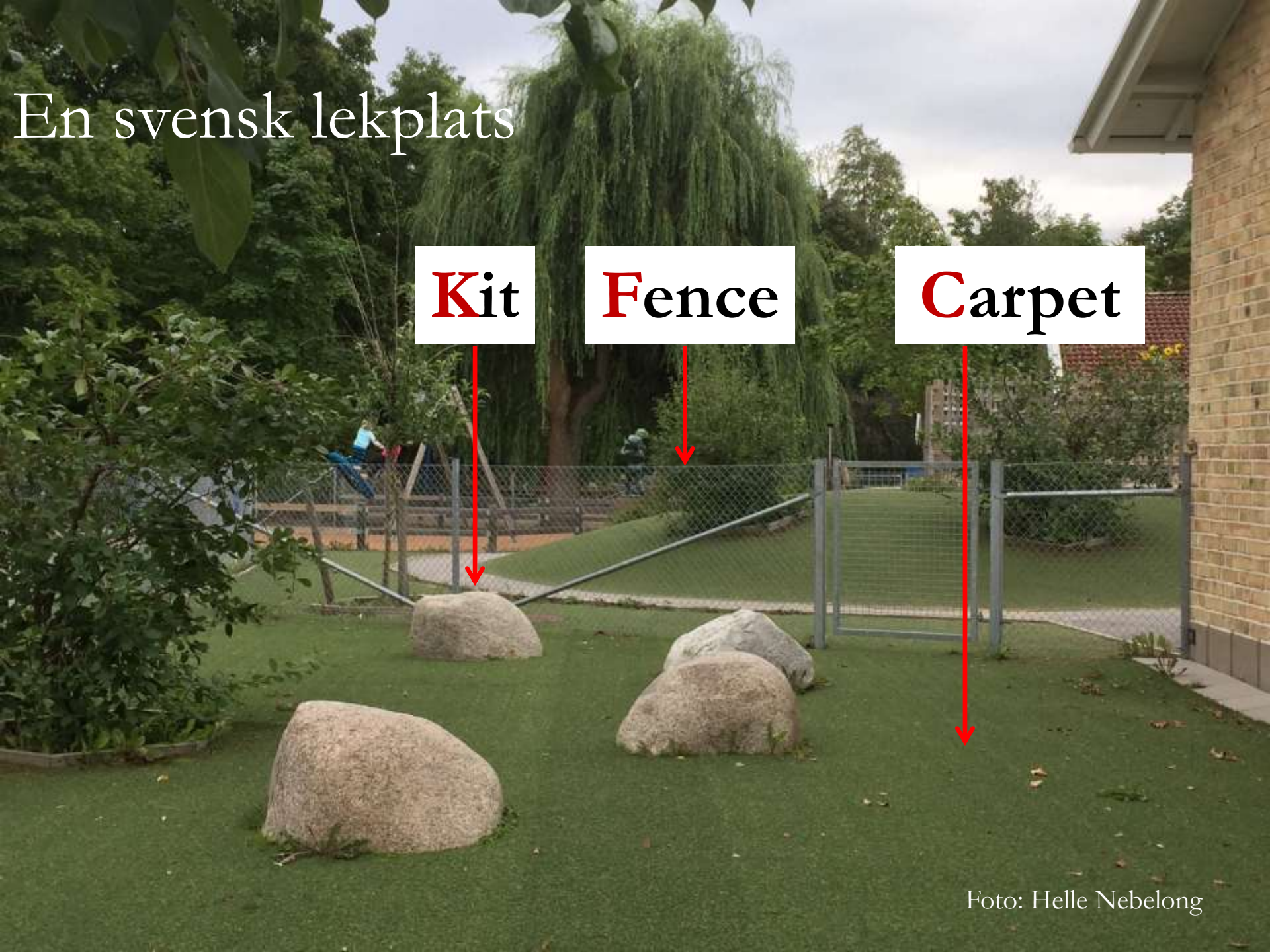

En svensk lekplats

Kit

Fence

Carpet

MY SCHOOL YARD 1964 & 2018

Foto: Helle Nebelong

”Her i livet lærer mennesket
først at gå og tale. Dernæst
lærer det at sidde stille og
holde mund”

Marcel Pagnol,
fransk forfatter, dramatiker og
filminstruktør (1895 – 1974)

USA: Bubbles and duck tails

NRK Nyheter

Hvorfor går man i barnehagen, -

NRK Nyheter

- og på skolen og skolen, -

NRK Nyheter

- og universitetet og høyskolen -

NRK Nyheter

- og jobber hele livet?

NRK Nyheter

Tove (6) hadde sin første skoledag forrige uke

NRK Nyheter

“Det är ju sjukt!
Jag trodde aldrig det skulle bli en sån spridning, men klippet på Tove är magiskt och många känner igen sig i det hon säger.

Isaura Rodriguez
Toves tante

NRK Nyheter
mandag kl. 17.12

NRK Nyheter

Man får jo aldri være i fred noen gang.

Tove (6) på første skoledag i Stockholm.

28 tusind 3,5 tusind kommentarer

<https://www.facebook.com/nrknyheter/videos/10154047569471715/>

A Norwegian school playground 2018

TEGLVERK SKOLE

Foto: Helle Nebelong

Another Norwegian school playground 2018

Foto: Helle Nebelong

VEIVET SKOLE

Fra Margarin Til Mjølktänder

Foto: Helle Nebelong

Margarinfabrikken Daycare Centre and NAV AS Arkitekts had the Universel Design Innovation Prize 2011 in architecture

Foto: Helle Nebelong

Playground design: STUDIO hp

En ØRKENVandring i et gummilandskab i Norge,
som er så rig på natur!!!!

Er dette fremtidens universelt utformede og innovative uderum for barn i 0-6 års alderen?

Fotos: Helle Nebelong

It's a grown-up approach that everything that has to do with children should be **colourful**, fun 😊 - and as safe as possible!

Play is much more than **colours**, fun and safety!
We should support children's appropriate risk-taking and exploration in nature

Den standardiserede legeplads er farlig :

Når afstanden mellem alle reb i et klatrenet eller mellem trinene i en trappe/stige er fuldkommen ens, behøver barnet ikke at koncentrere sig om, hvor det skal sætte sin fod.

Standardisering er farlig, fordi leg bliver simplificeret og barnet ikke behøver at bekymre sig om sine bevægelser.

Denne ”læring” kan ikke overføres til verden udenfor legepladsen, hvor alt er knoldet og asymmetrisk – den verden som vi bliver konfronteret med gennem hele livet.

Hvis alt IKKE er ensartet og forudsigeligt, skærpes både interesse, koncentration og fantasi.

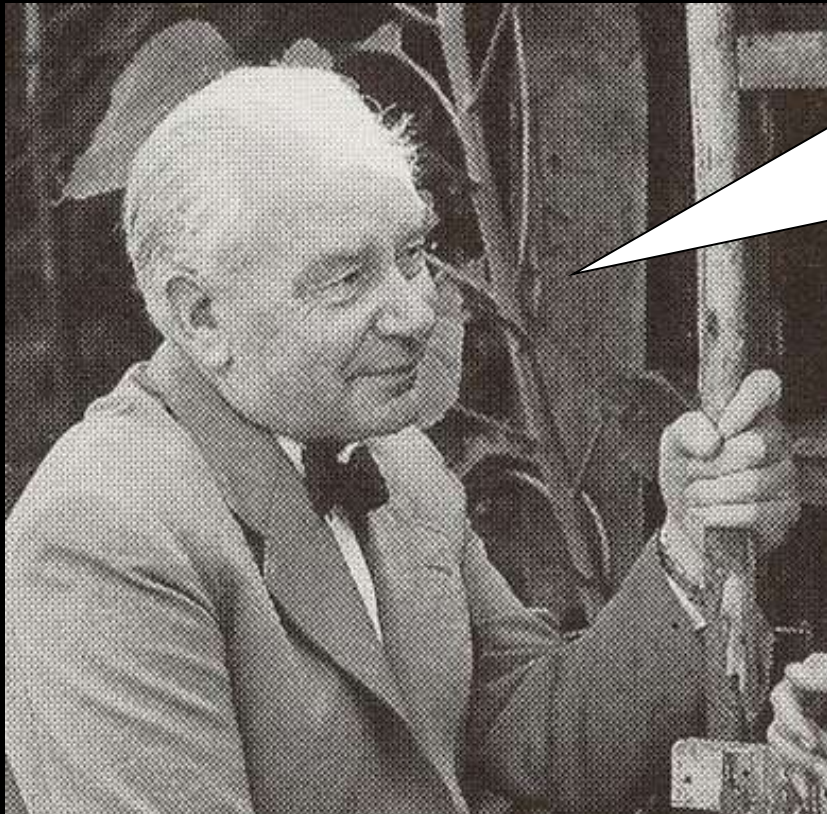
Hvorfor er norske/svenske legepladsdesignere IKKE inspireret af den enestående, norske/svenske natur ???

Henningsvær, Norway

Foto: Helle Nebelong

Til udeleg skulle
vi kunne give
børnene tre
landskabsformer:

C. Th. Sørensen:
Haver – tanker og arbejder
(1975)

”STRANDEN

- det må blive en forbindelse af sandlegepladser og soppedamme, men det synes et mere uløseligt problem end rumfartøjer...

A vibrant field of red poppies in full bloom, scattered across a lush green meadow. The field is framed by dense, tall green trees on both sides, creating a sense of a secluded forest clearing. The sky above is bright blue with soft, white clouds. The overall scene is peaceful and idyllic.

ENGEN, græsflader, der kan leges
på, det skulle være så temmelig let...

Foto: Helle Nebelong

”LUNDEN, dvs. skovlignende
plantninger, det lader sig gøre, men
det problem er, at det tager tid,
inden træplanter er store og stærke
nok til leg.”

Foto: Helle Nebelong

+ BJERGET

(tilføjer jeg) som den 4. landskabsform!

Naturlegepladsen i Valbyparken. Design & foto: Helle Nebelong

- **Der skal være naturlige klipper, man kan klatre på og lære IKKE at komme til skade**
- **Der skal være buske, barnen kan gömma sig i og steder, de kan plukke blomster og spiselige bær**
- **En oplevelse av høsten skal indtænkes**

Hvor skal barnen gräva huller, blive smutsiga og trimme immunforsvaret og få nærkontakt med bl.a. Jordbakterien *Mycobacterium vaccae* ?

Naturlegepladsen i Valbyparken. Design & foto: Helle Nebelong

Brug ikke gummi og pangfarver alle steder !
Giv børn natur i byen, i skolan och i förskolan, så de kan
lege alt muligt og blive sansemæssigt, mentalt, motorisk og
socialt stimuleret!

Sansehaven i Fælledparken,
København Ø
Design & foto: Helle Nebelong

2006: Jagtvejens Asyl, Kbh. N

2018: Jagtvejens Asyl, Kbh. N

Foto: Helle Nebelong

”Vi bor i byen og børnene oplever mest asfalt omkring sig.”

”Vi ville give dem de sansemuligheder, der er i naturen, for vi er ikke et fritidshjem eller børnehave, som bare lige kan tage i skoven en hel dag.”

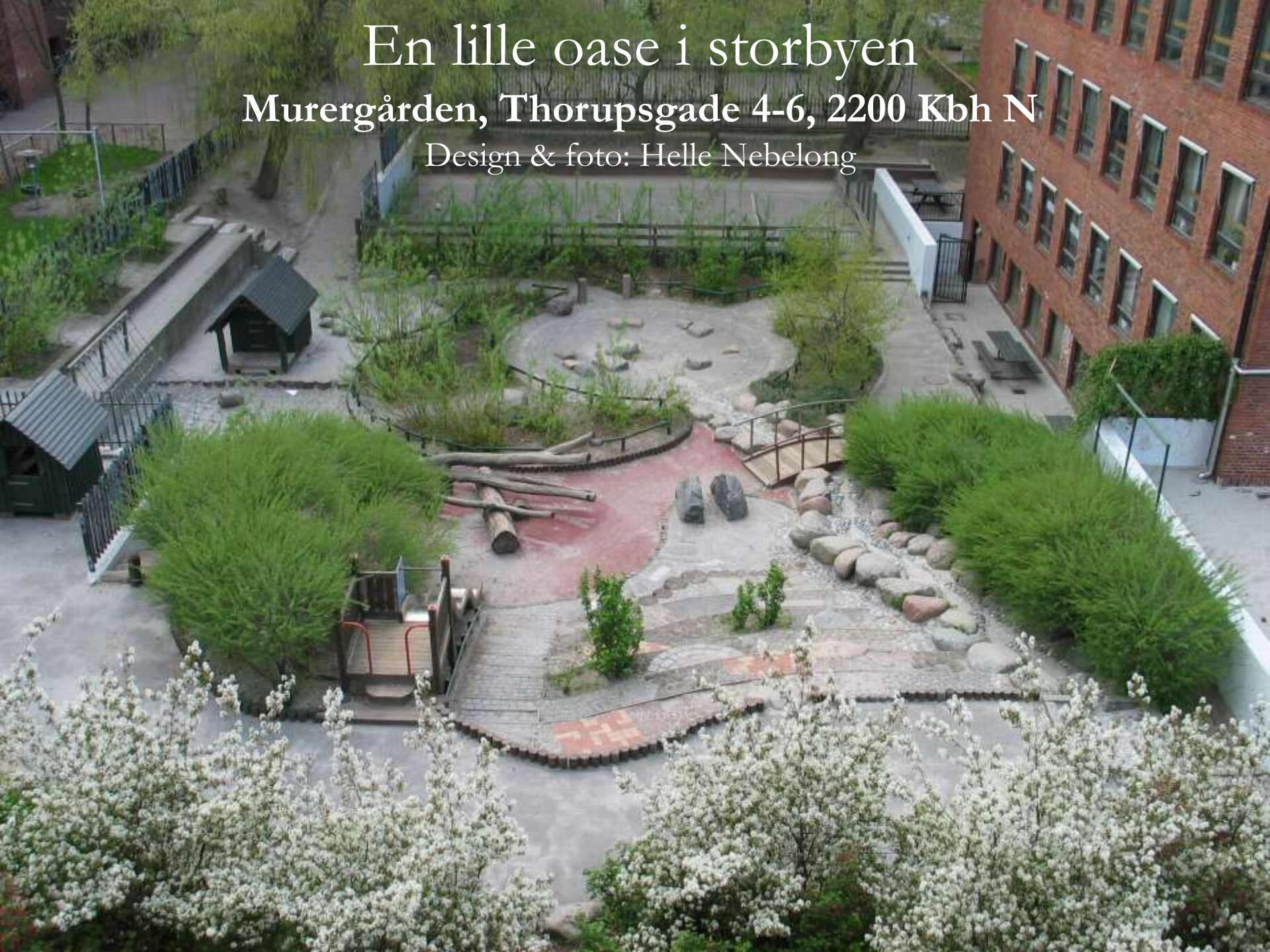

Tekst & fotos: jagtvejens asyl.dk

En lille oase i storbyen

Muregården, Thorupsgade 4-6, 2200 Kbh N
Design & foto: Helle Nebelong

FØR...

Fotos:
Helle Nebelong

...EFTER

Bærmispel

Kirsebær
Kornel

Solbær

Planteliste

Træer og buske

- 6 Glattsotmispel (*Amelanchier laevis*), 4-6 meter, smuk forårsblomstring og høstfarge
- 3 Prydeple 'Dolgo' (*Malus 'Dolgo'*), 5-6 meter, smuk forårsblomstring og høstfarge
- 1 Nordmannsedelgran (*Abies nordmanniana*), 20-30 meter (Velg egnet frøkilde)
- 2 Vårkornell (*Cornus mas*), 4-5 meter, spiselige bær, høstfarve, klatretre for små børn
- 5 Blodrips 'Koja' (*Ribes sanguineum 'Koja'*), 1½-2½ meter, røde blomster
- 5 Guldrips (*Ribes odoratum 'Fuma'*), 2-3 meter, stærkt duftende blomster, høstfarve
- 8 Solbær (*Ribes nigrum 'Hedda' eller 'Kristin'*), norske sorter
- 8 Rodrips (*Ribes rubrum 'Jonkheer van Tets'*), grei sort i hagen
- 40 Korgpil (*Salix viminalis*), 3-5 meter, tåler at grene brækkes af
- 60 Rødpil 'Nana' (*Salix purpurea 'Nana'*), 1-2 meter, god til at have huler i
- 8 Hvitpil 'Vitelina' (*Salix alba 'Vitelina'*) 15-20 meter
- 8 Hvitpil 'Chermesina' (*Salix alba 'Chermesina'*), 8-10 meter, orange grene vinter

Stauder

- 50 Lavendel (*Lavandula angustifolia*), blå, stærk aromatisk
- 8 Kryddertimian (*Thymus vulgaris*), lillarosa, 20-30 cm, juli-august (aromatisk)
- 8 Grønmynte (*Mentha piperita*), 40-60 cm, juli-august

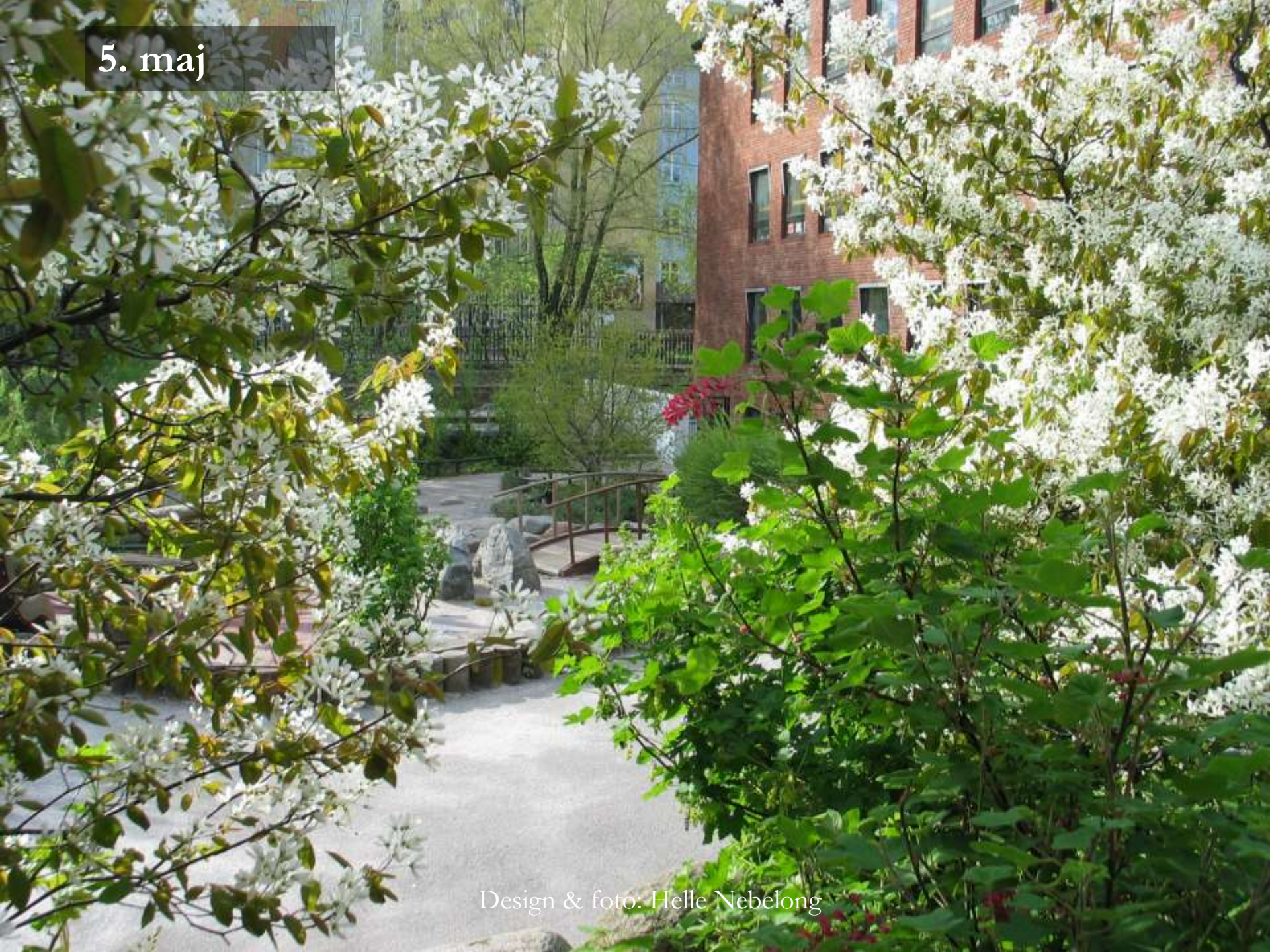
Lavendel

20. april

Design & foto: Helle Nebelong

5. maj

Design & foto: Helle Nebelong

18. Juni

Design & foto: Helle Nebelong

Design & fotos: Helle Nebelong

Design & foto: Helle Nebelong

Design & foto: Helle Nebelong

Design & foto: Helle Nebelong

21. Oktober

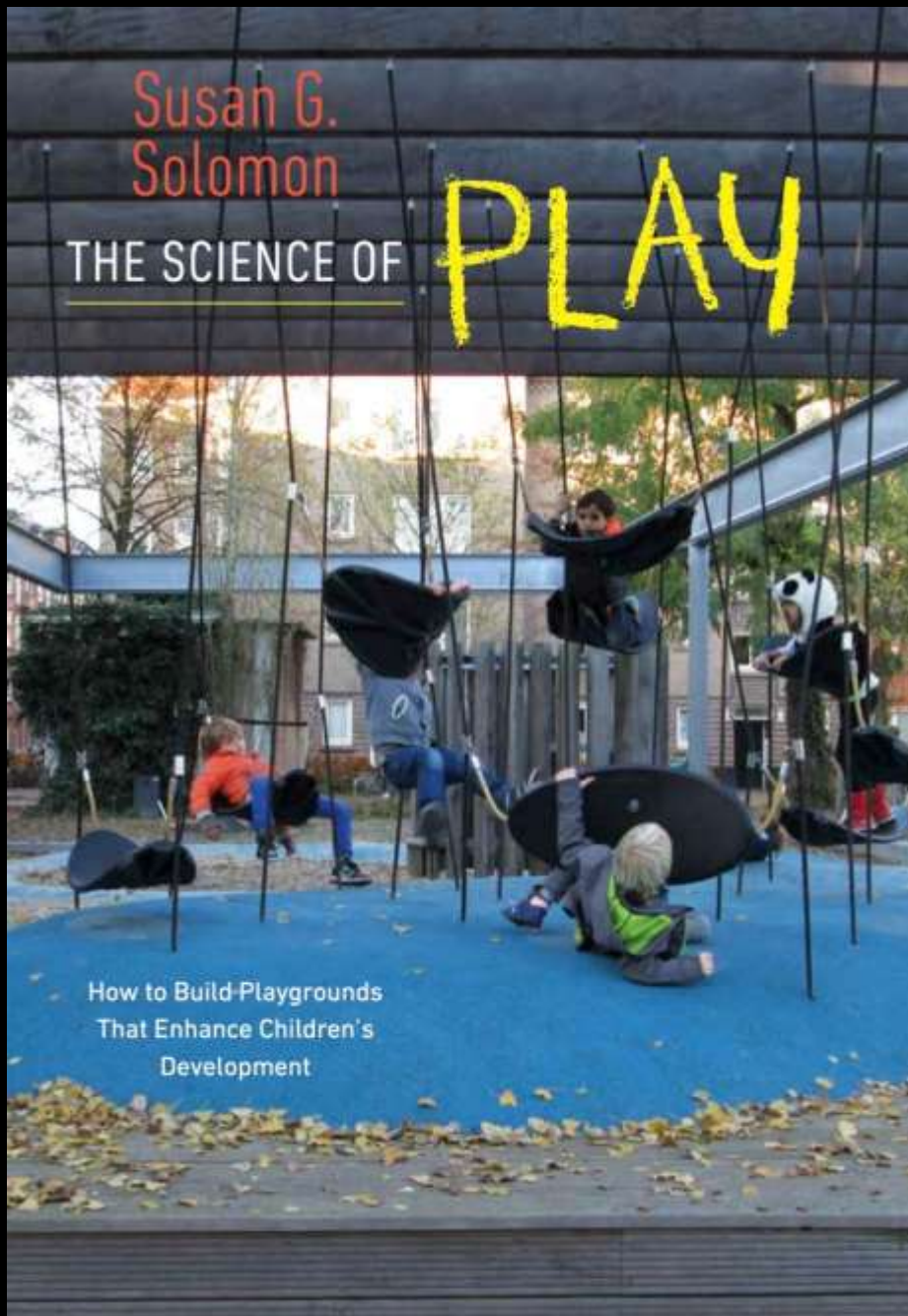
Design & foto: Helle Nebelong

VINTER

A group of children in winter clothing are playing in a snowy playground. They are gathered around a blue tarp on the snow, some kneeling and some standing. The playground features wooden structures, including a fence and a large log structure. The background shows a snow-covered area with bare trees and a building.

**Murergaarden
Daycare
Centre,
Copenhagen**

Design & foto: Helle Nebelong

Murergaarden
playground:

”An icon on natural
play”

Susan. G. Solomon
in ”The Science of
Play”
(US 2014)

Alholm School, Copenhagen

Design & fotos: Helle Nebelong

FØR

Garden of Senses, Copenhagen

Design & foto: Helle Nebelong

Nature's contrasts

Design & foto: Helle Nebelong

Klipper, som man kan lære IKKE at slå sig på

Design & foto: Helle Nebelong

The Convention on the Rights of the Child says:
Decision makers should always think about what is best for the child.

When it comes to playgrounds, what are children's preferences?

All children irrespective of age, gender, ability, disadvantages and competencies want to meet challenges and to enhance their skills, their independence and courage through play and practice.

At the same time it is essential that children are being connected with nature from the very beginning of life.

Children love playing with water and loose elements like sand, soil, sticks, stones, cones, leaves, flowers, berries and other nature's elements that stimulates the senses and develops the creativity.

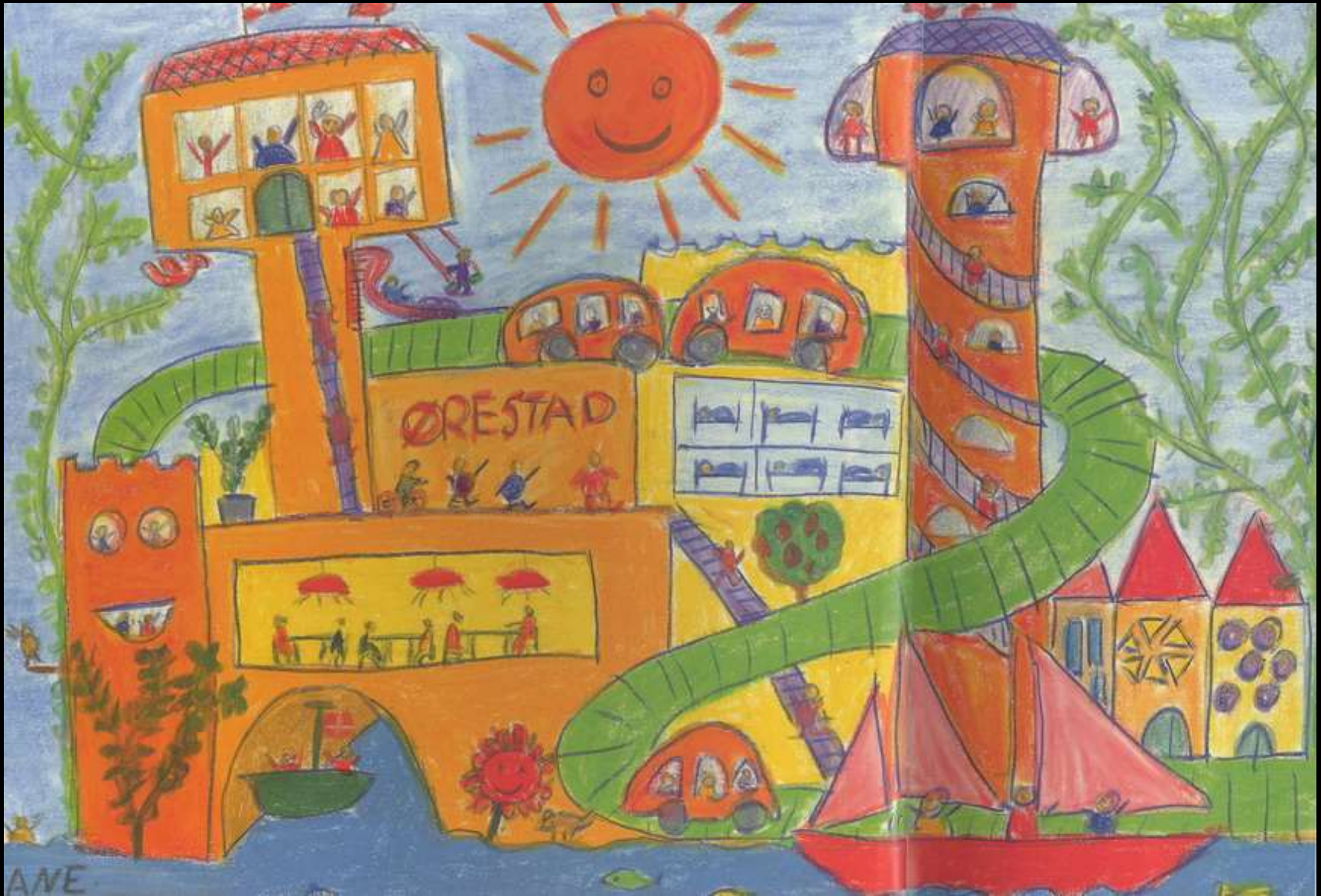
Hur hanterar vi
barnperspektiven och
barnens perspektiv i
beställande av stadens
utemiljöer ?

Fråga barnen! De har en egen kompetence !

Foto: Helle Nebelong

1. prize: Ane Lorentzen, Toftlund, 8 years old

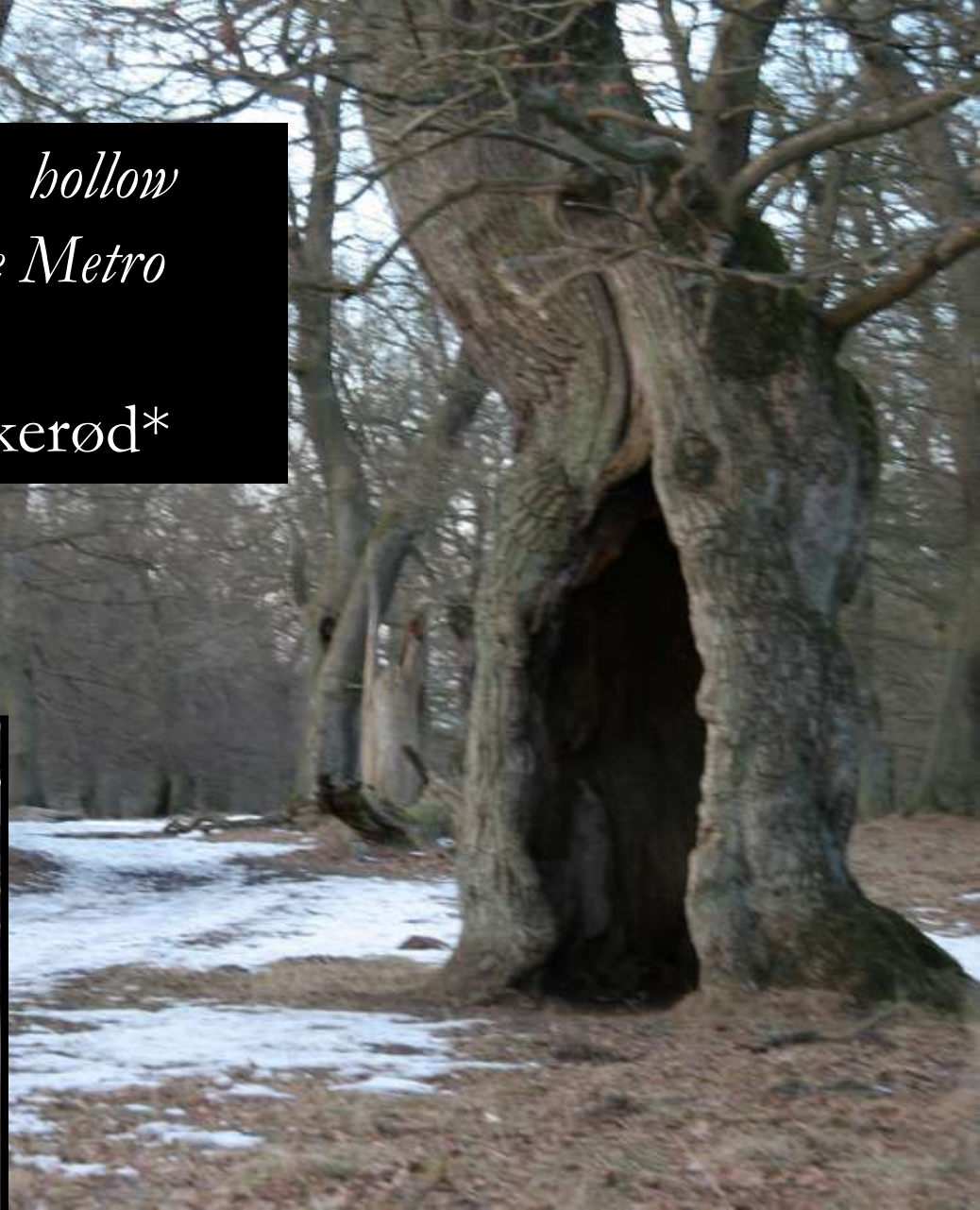
(Børn tegner Ørestad" (1999)

”...and there should be a big old hollow tree to pass through to get to the Metro line”

Liv Frænde Koch, Birkerød*

Fotos: Helle Nebelong

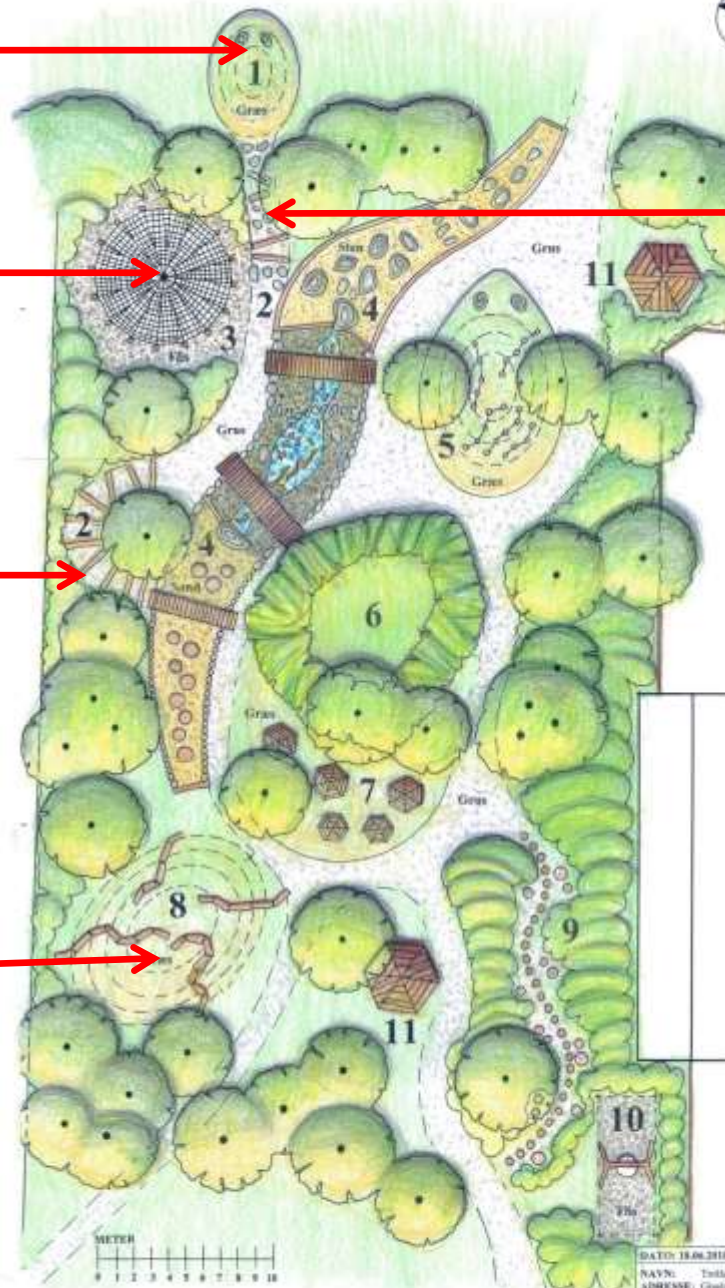
*Børn tegner Ørestad” (1999)

TROLLSKOGEN

FREDRIKSDAL MUSEER OCH TRÄDGÅRDAR, HELSINGBORG

Fotos 2017: Helle Nebelong

- SIGNATURFÖRKLARING:**
1. Slangformet gräsvold
 2. Meteorikbana
 3. Spindelväv / Klätret
 4. Stilliserat flod med kampesten, mosaikflak, balancelplader og broer
 5. Pindsvinebukken
 6. Lysning, piletræer, tröll
 7. Hyttebyen
 8. Snogebukken
 9. Svampeskoven
 10. Fuglerodegyng
 11. Picaicomerde / Pavillon

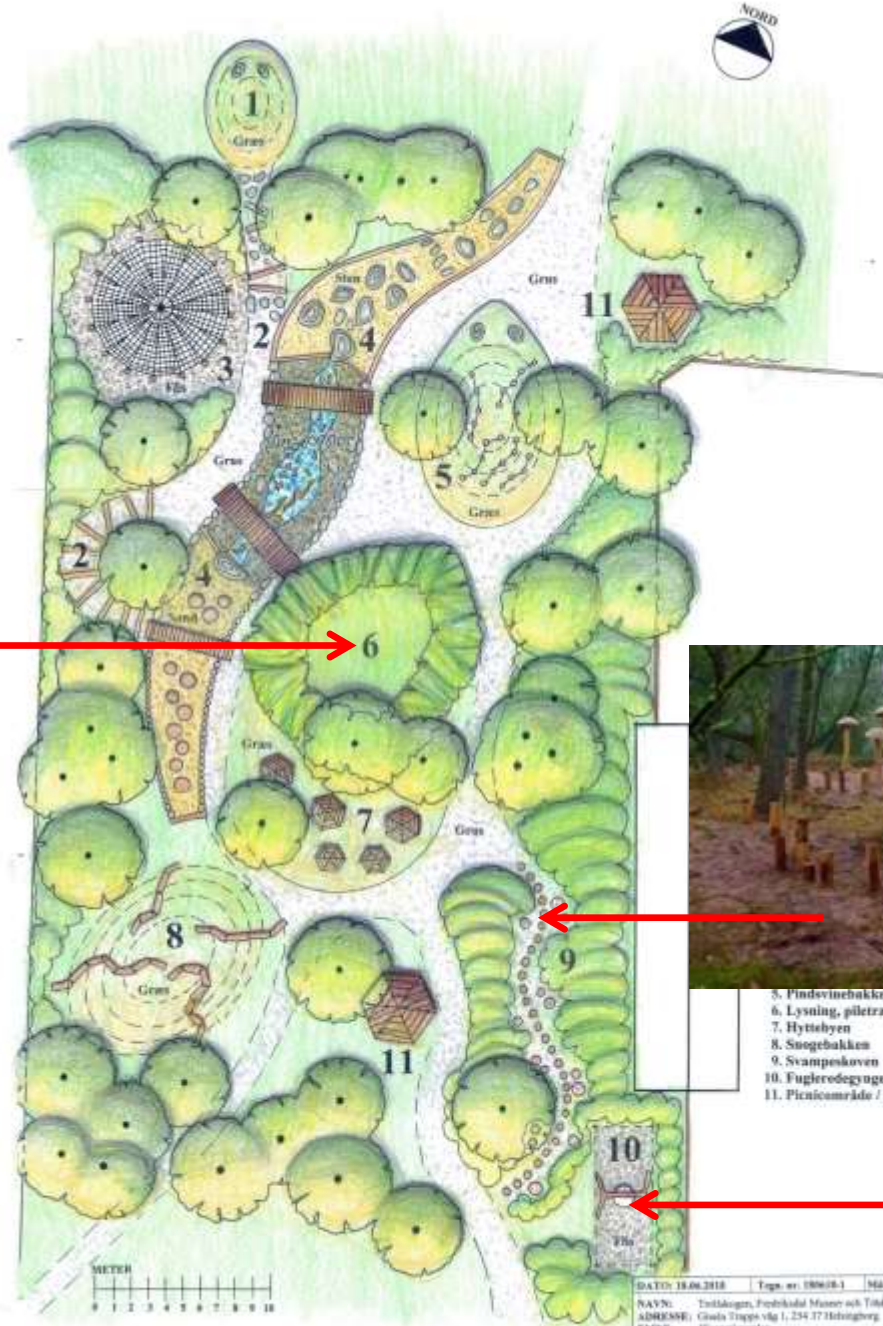
DATUM: 19.06.2018 Teg. nr: 1806/0-1 Skala: 1:200
 NAVN: Trädgårdens, Frestökulskolan Museum och Trädgård
 ADRESS: Gula Trappan väg 1, 254 17 Hisingborg
 EMNE: Hattstrånggården
© 2018 Helle Nebelong AB. Alla rättigheter förbehållna. Helle Nebelong AB är ett företag i Helsingborgs kommun. Helle Nebelong AB är ett företag i Helsingborgs kommun.

Design: Helle Nebelong

Design: Helle Nebelong

DATUM: 19.06.2018 | Teg. nr: 180608-1 | Skala: 1:200
 NAVN: Triløkker, Fortskolel Museum og Triløkker
 ADRESSE: Granås Torgveien 1, 234 37 Hestengberg
 EMNE: Hestengberg
 Forfatter: Helle Nebelong, Augusten 100 27, N-1001 Oslo | Tlf: +47 224 94 70
 helle@hellenebelong.no | www.hellenebelong.no

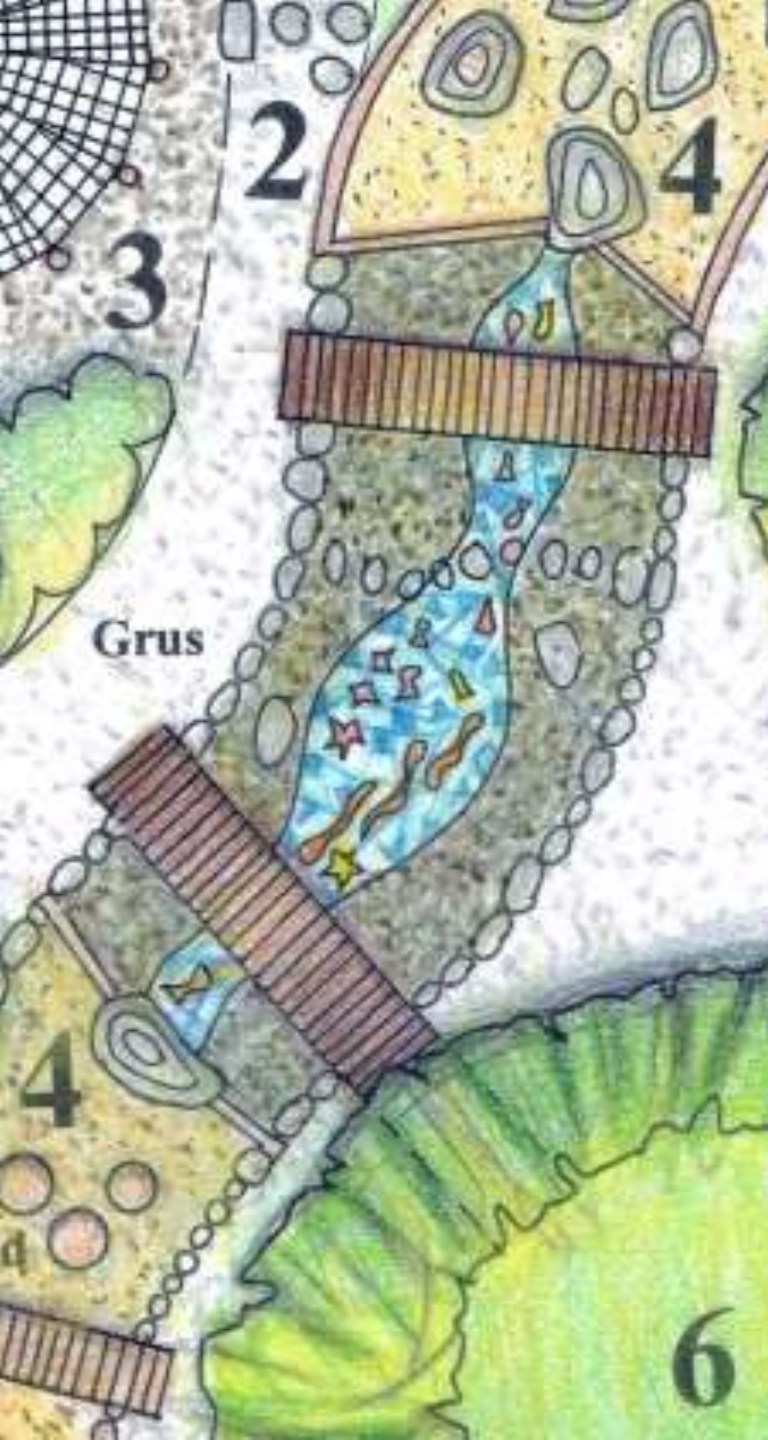
- 5. Pindvinebakken
- 6. Lysning, pilletter, trull
- 7. Hyttebyen
- 8. Snögubben
- 9. Svampeskoven
- 10. Fuglerodegyng
- 11. Picnicråde / Pavillon

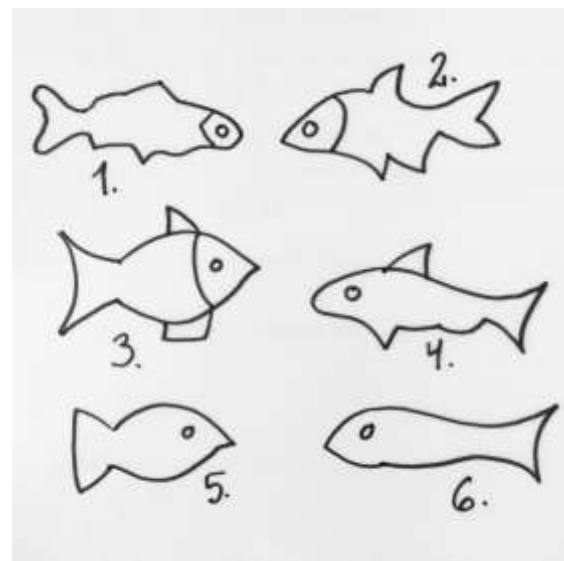
DATUM 18.06.2010 | Teg. nr. 1006/08-1 | Skala 1:200
 NAVN: Trindhagen, Fredrikstad Museum och Totåglada
 ADRESS: Gula Tiggis väg 1, 234 37 Helsingborg
 ENE: Illustrationsplan

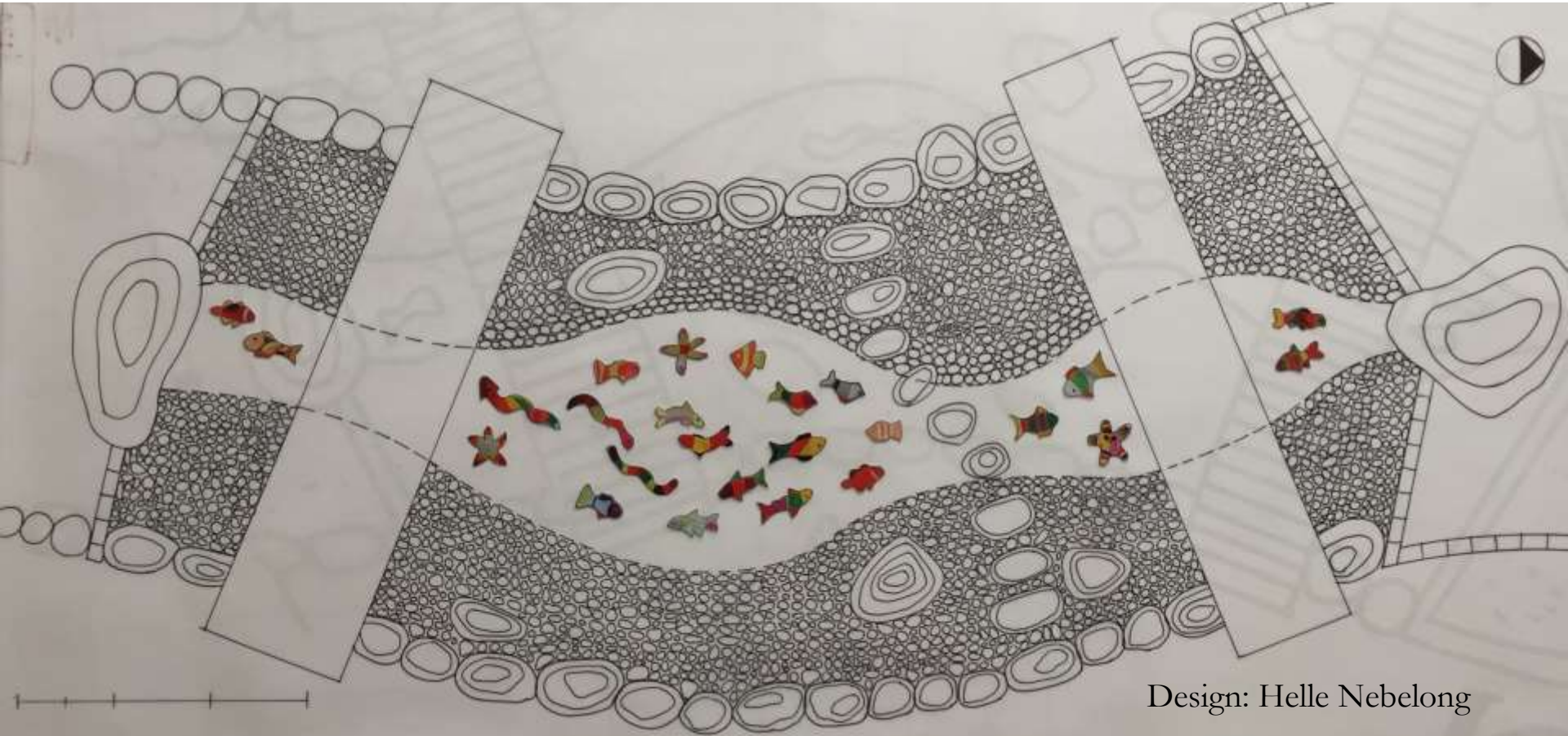
Design: Helle Nebelong

MOSAIK FLODEN

Design: Helle Nebelong

Design: Helle Nebelong

Mosaik workshop med barn,
pædagoger og Pia Skak
Mortensen, GladSol.dk

Blå mosaik baggrund af
Betty Engholm, Helsingborg
Havn

TACK

Helle Nebelong
Landscape Architect MAA, MDL, MPM
Director, Sansehaver.dk
hellenebelong@hotmail.com
Sansehaver.dk * hellenebelong.com